

Na sesji

Projekt

UCHWAŁA Nr.....
RADY GMINY ŚWIERZNO
z dnia 2024 ROKU

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

- § 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030” stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc Uchwała Nr XLII/393/2023 Rady Gminy Świerzno z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Dennis Warcholak

UZASADNIENIE

W związku z koniecznością przeprowadzenia diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Świerzno należało dokonać zmian rozdziału III w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030” w obecnym brzmieniu „Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Świerzno”.

Biorąc pod uwagę konieczność dostosowania programu do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Świerzno
z dnia 2024 r.

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Świerzno na lata 2024 – 2030

Świerzno, 2024 r.

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne.....	3
1.1. Podstawa prawna	3
1.2. Relewantne akty prawne.....	3
1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy – 2023.....	4
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria.....	10
2.1. Formy przemocy.....	10
2.2. Kryteria przemocy.....	11
Rozdział III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Świerzno.....	12
3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart.....	12
3.2. Liczba założonych Niebieskich Kart w związku ze stosowaniem przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych.....	13
3.3. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego.....	14
3.4. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Ofiar i Sprawców Przemocy	14
3.5. Szkolenia GKRPA, GOPS, ZI.....	14
3.6. Oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży skierowane na przeciwdziałanie przemocy domowej.....	15
3.7. Diagnoza zjawiska przemocy na podstawie przeprowadzonych badań własnych.....	16
3.8. Analiza SWOT.....	27
Rozdział IV. Adresaci Programu.....	28
Rozdział V. Realizatorzy Programu.....	28
Rozdział VI. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030 .	29
Rozdział VII. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030.....	32
Rozdział VIII. Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030.....	32

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- ❖ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ❖ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ❖ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

1.2. Relewantne akty prawne

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- ❖ ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn.zm.),
- ❖ ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706.),
- ❖ ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283),
- ❖ ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145 z późn. zm.),

¹Dz. U. z 2024, poz. 424 z późn.zm.

- ❖ ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- ❖ ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- ❖ ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2024 poz. 978),
- ❖ ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- ❖ ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.),
- ❖ ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- ❖ ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.),
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870)
- ❖ Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę

- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany wpłyną m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby

doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerzył od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który obejmuje również:

- ❖ **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- ❖ **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- ❖ **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową mogą być wydane przez:

- ❖ Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- ❖ sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- ❖ sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- ❖ podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- ❖ w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- ❖ zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- ❖ wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- ❖ zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- ❖ zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub

- ❖ zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- ❖ aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),

- ❖ ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- ❖ grzywny do 5000 złotych.

Jedną z kolejnych zmian prawnych znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest **Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030**. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej, rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej, zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej, zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej².

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

²<https://www.prawo.pl/prawo/program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-20242030,523747.html>

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria

2.1. Formy przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
3. **Przemoc seksualna** – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie.

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku form jednocześnie. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi.

2.2. Kryteria przemocy

Intencjonalność	działania sprawcy przemocy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączone prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
Dysproporcja siły	nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.
Naruszanie godności i praw	sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
Powodowanie cierpienia i szkód	osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie ³ .

³<https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

Rozdział III.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Świerzo

3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart

Liczba założonych Niebieskich Kart	2020	2021	2022
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	23	13	11
Ośrodek Pomocy Społecznej	4	3	4
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze oświata	2	1	1
Policja	17	9	6
Liczba zakończonych NK z powodu:			
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy	9	9	5
z braku zasadności podejmowania działań	6	-	3

Jak można zauważyć w roku 2020 było aż 23 założonych Niebieskich Kart. W kolejnych latach ta liczba już malała. Od 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu.

Związany także z pandemią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- ❖ *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach⁴.*
- ❖ *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami⁵.*
- ❖ *Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w czasie pandemii (od połowy marca do końca czerwca 2020 r.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z dwunastu badanych form krzywdzenia: co dziesiąte dziecko (11%) doznało przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego*

⁴I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

⁵Tamże.

(10%), natomiast 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji⁶.

3.2. Liczba założonych Niebieskich Kart w związku ze stosowaniem przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba założonych Niebieskich Kart	2020	2021	2022
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	3	2	3
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	1	2
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze oświata	0	0	0
Policja	2	1	1

W latach 2020-2022 zostało wszczętych 8 Niebieskich Kart w związku ze stosowaniem przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych. 7 osób doświadczyło przemocy psychicznej, 1 osoba doświadczyła przemocy fizycznej. Wśród opisywanej grupy nie było osób niepełnosprawnych w wieku do 60 roku życia. Nadmienić należy, że w okresie od 01.01.2023 r. do 30.11.2023 r. nie została wszczęta Niebieska Karta wobec opisywanej grupy osób co świadczy o tendencji spadkowej.

⁶Przemoc jak wirus. Rusza nowa kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Pandemia przemocy”, <https://fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciomsile-pandemia-przemocy/>, w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

3.3. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego	2020	2021	2022
Liczba posiedzeń ZI	14 (3 zdalnie)	16 (1 zdalnie)	13
Działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku - ilość działań/jakie działania (warsztaty, kampanie informacyjne, szkolenia):			
• kampanie informacyjne, szkolenia	4	-	-
• kampanie informacyjne	-	8	-
• kampanie informacyjne, warsztaty, szkolenia	-	-	9
Liczba działań mających na celu rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym:	10	10	15
Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową	5	6	8

	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem, a w tym:	17	8	9
Osób	47	26	27
Kobiet	18	9	11
Mężczyzn	16	9	9
Dzieci	13	8	7

3.4. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Ofiar i Sprawców Przemocy

	2020	2021	2022
Liczba udzielonych porad w Punkcie	35	36	25
Osoby z problemem alkoholowym	10	10	3

3.5. Szkolenia GKRPA, GOPS, ZI

	2020	2021	2022
Szkolenia, w których uczestniczyli pracownicy służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	6	7	5

3.6. Oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży skierowane na przeciwdziałanie przemocy domowej

2020

- ❖ ROK pandemii, w związku z tym kontakt z młodzieżą był utrudniony, jednak informacje dot. przeciwdziałania przemocy oraz informacje na temat możliwości uzyskania pomocy przez uczniów, czy rodziców były rozpowszechniane na tablicy ogłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej, na stronie nbip OPS, na stronie internetowej Urzędu Gminy, na fanpagu na facebooku.
- ❖ z zachowaniem szczególnych zasad bezpieczeństwa pracownicy podejmowali osobisty kontakt, jeżeli zaistniała taka potrzeba.
- ❖ rozpowszechniano informacje o funkcjonowaniu bezpłatnej aplikacji mobilnej Twój Parasol stanowiącej skuteczne i praktyczne narzędzie umożliwiające uzyskanie wsparcia i niezbędnych informacji osobom doświadczającym przemocy domowej.
- ❖ w trakcie trwania zajęć stacjonarnych zorganizowane były spotkania z funkcjonariuszami KPP w Kamieniu Pom. dot. przeciwdziałania przemocy.
- ❖ organizowane bezpłatne wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla rodziców w czasie pandemii.
- ❖ przeprowadzono kampanię społeczną przeciw przemocy pt. „Pandemia przemocy – nie milcz gdy widzisz przemoc”.
- ❖ odbyły się zdalne zajęcia dla nauczycieli pn. przemoc domowa w czasie izolacji

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów 110
- nauczycieli 30
- rodziców 45

2021

- ❖ z okazji Dnia Dziecka w sołectwach odbywały się festyny dla rodzin, podczas trwania których rozdawane były ulotki dot. przemocy i przeciwdziałania uzależnieniom.
- ❖ odbywały się spotkania w ramach projektu socjalnego pn. „Ochrona bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych w czasie pandemii”.
- ❖ rozpowszechniano informacje o kampanii 16 Dni akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć.
- ❖ w szkołach prowadzone były konkursy pn. Stop przemocy, reaguj na przemoc, nie bądź obojętny.
- ❖ informacje dot. przeciwdziałania przemocy oraz informacje na temat możliwości uzyskania pomocy przez uczniów, czy rodziców były rozpowszechniane na tablicy ogłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej, na stronie nbip OPS, na stronie internetowej Urzędu Gminy, na fanpagu na facebooku.
- ❖ z zachowaniem szczególnych zasad bezpieczeństwa pracownicy podejmowali osobisty kontakt, jeżeli zaistniała taka potrzeba,

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów 100
- nauczycieli 30
- rodziców 35

- ❖ podczas trwania festynu rodzinnego prowadzona była kampania w ramach projektu społecznego pn. Nie dla przemocy.
- ❖ informacje dot. przeciwdziałania przemocy oraz informacje na temat możliwości uzyskania pomocy przez uczniów, czy rodziców były rozpowszechniane na tablicy ogłoszeń w Ośrodku Pomocy Społecznej, na stronie nbip OPS, na stronie internetowej Urzędu Gminy, na fanpagu na facebooku.
- ❖ rozpowszechniano informacje o utworzeniu Regionalnego Pogotowia Kryzysowego w Kamieniu Pom., gdzie osoby w kryzysie mają zapewnioną wczesną interwencję psychologiczną i psychoedukację.
- ❖ prowadzone były pogadanki, prelekcje oraz warsztaty dot. radzenia sobie z przemocą i agresją.

Ilość osób uczestniczących:

- uczniów 100
- nauczycieli 30
- rodziców 30

3.7. Diagnoza zjawiska przemocy na podstawie przeprowadzonych badań własnych

W czerwcu 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził diagnozę dotyczącą zjawiska przemocy domowej w gminie Świerżno. W związku z powyższym zostały udostępnione ankiety w formie papierowej i on-line. W ankiecie wzięły udział 42 osoby dorosłe oraz 40 dzieci.

Spośród osób dorosłych 29 stanowiły kobiety i 13 mężczyzn.

Wiek osób badanych przedstawiał się następująco: osoby w wieku 18-25 lat (16,67%), następnie 26-40 lat (33,33%), 41-55 lat (30,95%), 56-65 lat (14,29%). Najmniej osób udzielających odpowiedzi stanowiły osoby powyżej 65 roku życia (około 4,76%).

Wykształcenie respondentów to większości wykształcenie zawodowe (28,57%), średnie i wyższe (po 23,80%). Na podobnym poziomie odpowiedzi udzieliły osoby z wykształceniem podstawowym (po 7,15%) oraz policealnym (9,52%). Status osób wypełniających ankietę przedstawiał się następująco: 50% ankietowanych to osoby pracujące, pozostałe osoby to, bezrobotni/bierni zawodowo (28,57%), emeryci/renciści (11,90%) i uczeń/student (7,15%).

Osoby dorosłe odpowiadali na 12 pytań.

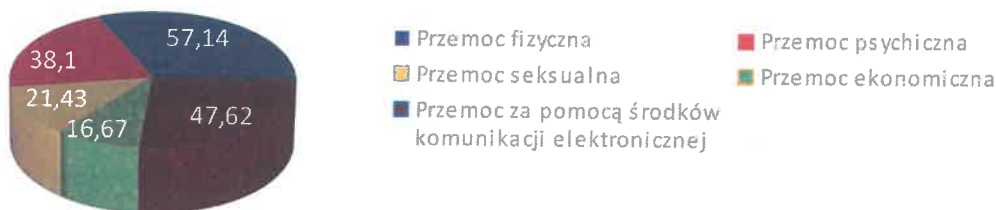
Pytanie nr 1. Jakże zna Pan/Pani najczęstsze formy stosowania przemocy domowej? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

Ankietowani udzielili następujących odpowiedzi:

- ☐ Przemoc fizyczna - 57,14%
- ☐ Przemoc psychiczna - 38,10%
- ☐ Przemoc seksualna - 21,43%
- ☐ Przemoc ekonomiczna - 16,67%

- Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - 47,62%

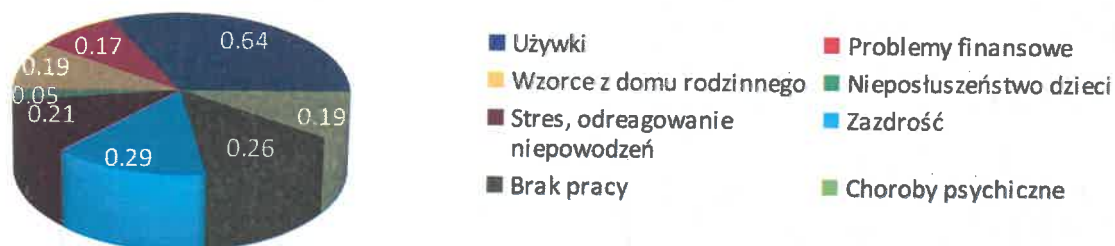
Jakie zna Pan/Pani najczęstsze formy stosowania przemocy?

Pytanie nr 2. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Używki (alkohol, dopalacze) – 64,28 %
- Problemy finansowe – 16,67%
- Wzorce z domu rodzinnego - 19%
- Nieposłuszeństwo dzieci – 4,76%
- Stres, odreagowanie niepowodzeń – 21,43%
- Zazdrość – 28,57%
- Brak pracy - 26,19%
- Choroby psychiczne – 19%

Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej?

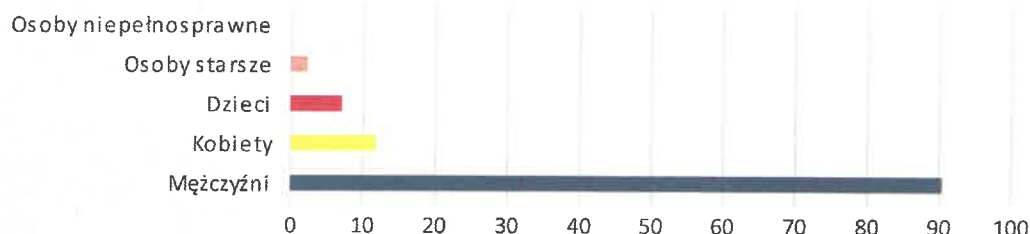

W pytaniu zapytano mieszkańców o najczęstszą przyczynę stosowania przemocy domowej. Ankietowani zdecydowanie wskazali na uzależnienia (64,28%). Wysoką ilość głosów uzyskały również: zazdrość (28,57%), brak pracy (26,19%), stres i odreagowanie niepowodzeń (21,43%) na podobnym poziomie kształtowały się: wzorce z domu rodzinnego (19%), choroby psychiczne (19%) i problemy finansowe (16,67%). Najmniejsza ilość osób wskazała nieposłuszeństwo dzieci (4,76%).

Pytanie nr 3. Kto według Pana/Pani najczęściej stosuje przemoc domową?

- Mężczyźni – 90,48%
- Kobiety - 11,90%
- Dzieci – 7,15%
- Osoby starsze – 2,38%
- Osoby niepełnosprawne – 0

Kto według Pana/Pani najczęściej stosuje przemoc domową?

Wed

ług badanych osobą stosującą przemoc domowa jest najczęściej mężczyzna (90,48%), natomiast 11,90% wskazało, że może to być również kobieta. Najmniej osób wskazało dzieci (7,15%) i osoby starsze (2,38%). Nie wskazano osób niepełnosprawnych.

Pytanie nr 4. Kto według Pana/Pani najczęściej doznaje przemocy domowej?

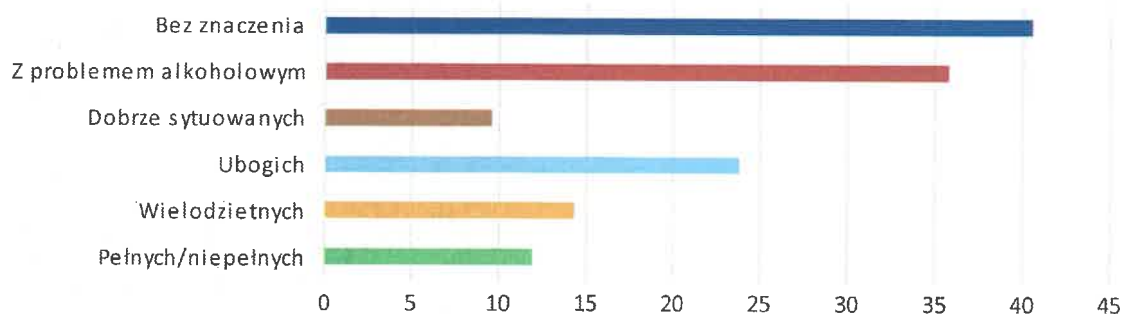
- ☐ Mężczyźni – 10%
- ☐ Kobiety - 90%
- ☐ Dzieci – 40%
- ☐ Osoby starsze – 0%
- ☐ Osoby niepełnosprawne – 0%
- ☐ Nie mam zdania – 10%

Zdaniem ankietowanych osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety (90%) i dzieci (40%), 10% osób wskazało, że to mężczyźni doznają przemocy natomiast 10% nie miało zdania.

Pytanie nr 5. W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc?

- ☐ Pełnych /niepełnych – 11,90%
- ☐ Wielodzietnych – 14,28%
- ☐ Ubogich - 23,81%
- ☐ Dobrze sytuowanych – 9,52%
- ☐ Z problemem alkoholowym – 35,71%
- ☐ Bez znaczenia – 40,48%

W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc?

Spółród wymienionych odpowiedzi, ankietowani na podobnym poziomie wskazali, że przemoc występuje bez znaczenia na wyżej wymieniony rodzaj problemu (40,48%) oraz w rodzinach z problemem alkoholowym (35,71%) następnie kolejno w rodzinach pełnych/niepełnych, wielodzietnych, ubogich, najmniej osób wskazało rodziny dobrze sytuowane (9,52%).

Pytanie nr 6. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy?

- ☐ TAK – 40,48%
- ☐ NIE - 52,38%
- ☐ Osobiście nie, ale słyszałem/am o nich – 7,15%

Czy zna Pan/pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy?

W pytaniu nr 6 zapytano mieszkańców o to, czy znają przypadki występowania przemocy domowej w ich otoczeniu. 17 osób (40,48 %) odpowiedziało, że tak, a 52,38 % odpowiedziało „nie”.

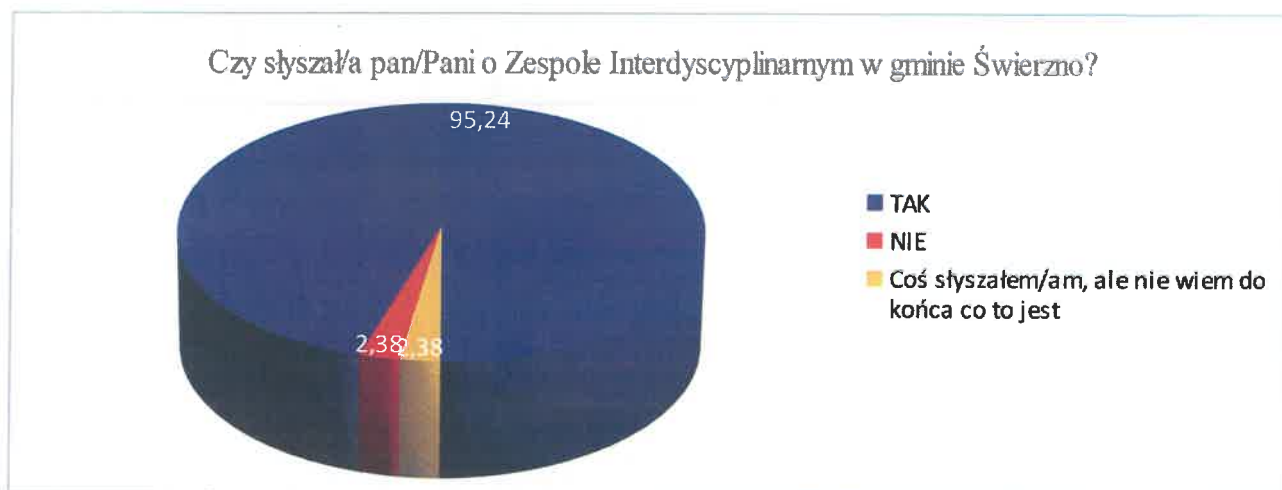
Pytanie nr 7. Czy był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

Mieszkańcy Gminy Świerżno udzielili następujących odpowiedzi:

- ☐ TAK - 38,10%
- ☐ NIE – 64,29%

Pytanie nr 8. Czy słyszał/a Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym w gminie Świerżno?

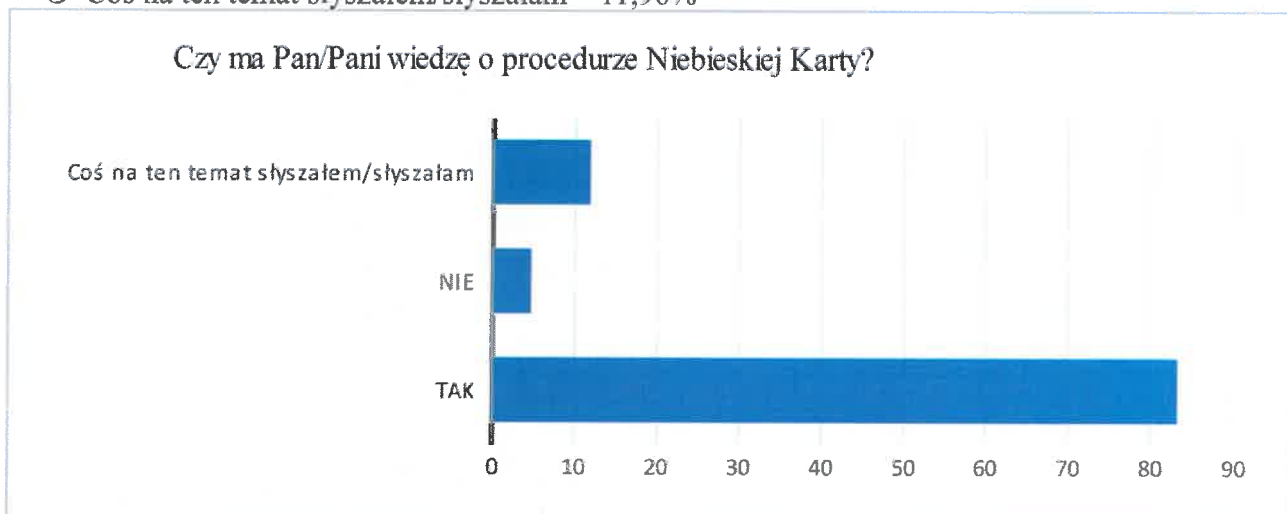
- ☐ TAK – 95,24%
- ☐ NIE - 2,38%
- ☐ Coś słyszałem/am ale nie wiem do końca co to jest – 2,38%

Aż 95,24% badanych osób słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym w gminie Świerzno, natomiast tylko po 2,38 % udzieliło odpowiedzi „nie” i „coś słyszeli”.

Pytanie nr 9. Czy ma Pan/Pani wiedzę o procedurze Niebieskie Karty?

- ☐ TAK – 83,33%
- ☐ NIE – 4,76%
- ☐ Coś na ten temat słyszałem/słyszałam – 11,90%

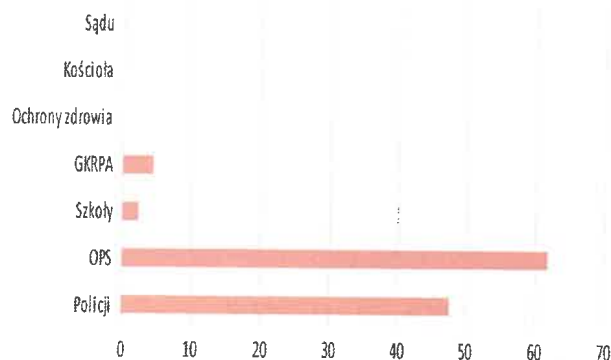

W pytaniu mieszkańcy gminy wypowiedzieli się na temat znajomości procedury Niebieskiej Karty. Aż 83,33 % osób zaznaczyło, że wie, czym jest w/w procedura. 11,90 % zaznaczyło, że coś słyszało na ten temat (11,90%). Odpowiedzi „nie” udzieliło 4,76% mieszkańców.

Pytanie nr 10. Do których z poniżej wymienionych instytucji Pani/Pana zdaniem może się zgłosić ofiara przemocy domowej w celu uzyskania pomocy ?

- ☐ Policji – 47,62%
- ☐ Ośrodka Pomocy Społecznej – 61,90%
- ☐ Szkoły – 2,38%
- ☐ Ochrony Zdrowia - 0
- ☐ Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 4,47%
- ☐ Kościoła - 0
- ☐ Sądu – 0

Do których z poniżej wymienionych instytucji Pani/Pana zdaniem może się zgłosić ofiara przemocy domowej w celu uzyskania pomocy ?

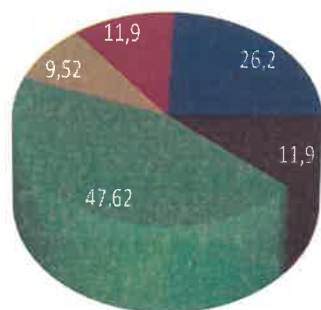

W badaniu zadano pytanie w których instytucjach osoba doznająca przemocy ich zdaniem w pierwszej kolejności może uzyskać najskuteczniejszą pomoc. Największą ilość odpowiedzi uzyskał Ośrodek Pomocy Społecznej (61,90%), następnie Policja (47,62%), GKRPA (4,47%), szkoły(2,38%). Nie wskazano ochrony zdrowia, sądu i Kościoła.

Pytanie nr 11. Co Pana/Pani zdaniem pomogłoby w zwiększeniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej?

- ☐ Zwiększenie informacji o instytucjach pomagających osobom doznającym przemocy domowej – 26,20%
- ☐ Podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, jego form, przyczyn i skutków – 11,90%
- ☐ Rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy i miejscach, gdzie można się zgłosić z tym problemem (ulotki, plakaty, informatory itp.) - 9,52%
- ☐ Skuteczniejsze izolowanie sprawców przemocy domowej – 47,62%
- ☐ Nie wiem – 11,90%

Co Pana/Pani zdaniem pomogłoby w zwiększeniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej?

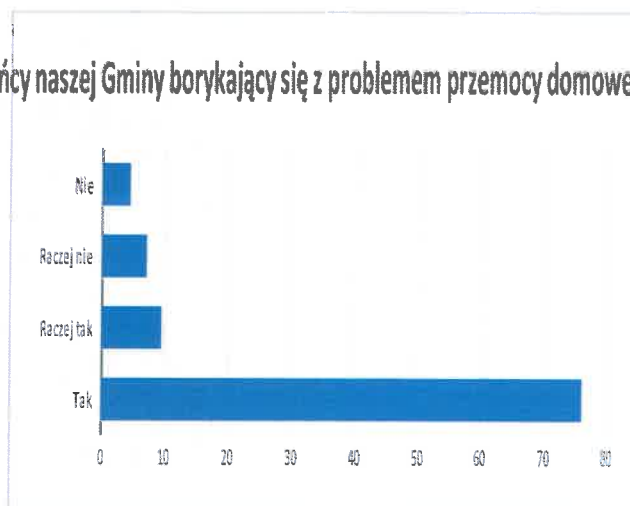

Kolejne pytanie dotyczyło tego, w jaki sposób gmina Świerzno mogłaby zwiększyć skuteczność pomocy ofiarom przemocy domowej. Największą ilość odpowiedzi uzyskała odpowiedź skuteczniejsze izolowanie sprawców przemocy domowej (47,62%).

Pytanie nr 12. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy naszej Gminy borykający się z problemem przemocy domowej mogą liczyć na skuteczną pomoc?

- ☐ Tak - 76,19%
- ☐ raczej tak - 9,52%
- ☐ raczej nie – 7,14%
- ☐ nie – 4,77%

Czy Pani/Pana zdaniem mieszkańcy naszej Gminy borykający się z problemem przemocy domowej mogą liczyć na skuteczną pomoc?

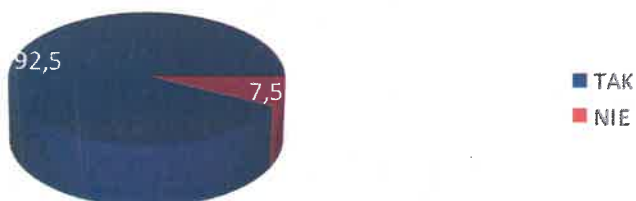
Na powyżej zadane pytanie zdecydowanie przeważały odpowiedzi twierdzące, gdyż odpowiedzi „tak” udzieliło 76,19% , „raczej tak” 9,52%. Odpowiedzi negatywne to „raczej nie” 7,14% i „nie” 4,77%.

W badaniu przeprowadzonym na potrzeby diagnozy przemocy na terenie gminy Świerzno w placówkach oświatowych wzięło udział 40 dzieci, w tym 19 chłopców i 21 dziewczynek. Wiek respondentów przedstawiał się następująco: 67,50% stanowili uczniowie w wieku 10-12 lat natomiast 32,50% w wieku 13-15 lat. Uczniowie odpowiadali na 9 pytań.

Pytanie nr 1: Czy podczas pobytu w szkole czujesz się bezpiecznie?

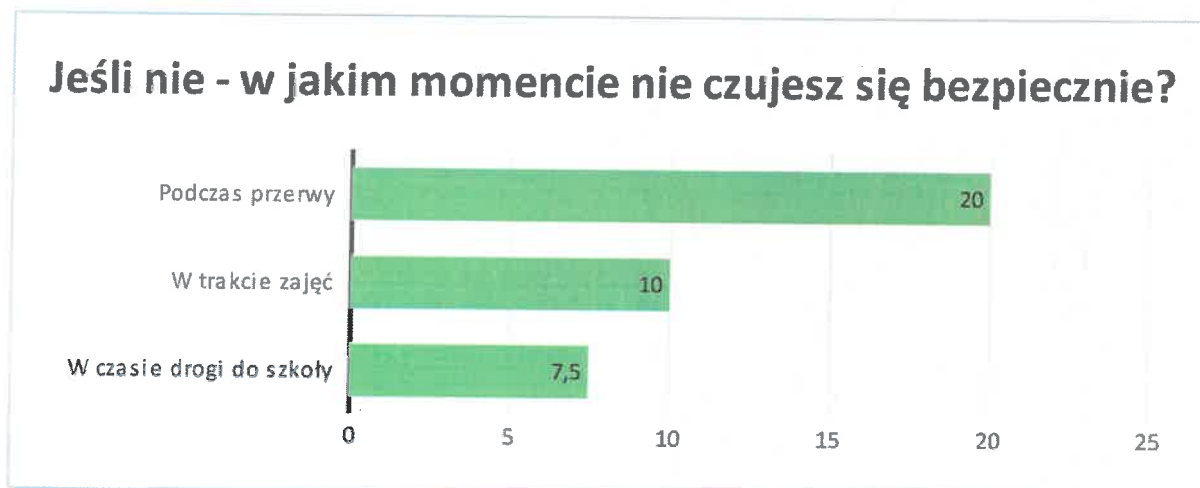
92,50 % dzieci czuje się w naszych szkołach bezpiecznie, 7,5 % dzieci udzieliło odpowiedzi, że nie czuje się bezpiecznie w szkole.

Czy podczas pobytu w szkole czujesz się bezpiecznie?

Pytanie nr 2: Jeśli nie w jakim momencie nie czujesz się bezpiecznie?

7,5% badanych dzieci odpowiedziało, że w czasie drogi do szkoły, bądź w czasie drogi ze szkoły, 10% „w trakcie zajęć” a 20 % badanych dzieci oznajmiło, że nie czuje się bezpiecznie podczas przerwy.

Pytanie nr 3: Czy na terenie szkoły spotkałeś się z poniższymi zachowaniami?

Najczęściej występujące zjawiska przemocowe w szkole zdaniem uczniów to:

- ☐ Wyzywanie się - 67,50%
- ☐ Szarpanie, popychanie – 37,50%
- ☐ Bójki między uczniami - 30%
- ☐ Namawianie do bójki - 10%
- ☐ Hejt w internecie – 2,5%.
- ☐ Nie wskazano kradzieży i wymuszania pieniędzy.

Czy na terenie szkoły spotkałeś się z poniższymi zachowaniami?

Pytanie nr 4: Gdzie miały miejsca wymienione wyżej agresywne zachowania?

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że najczęściej zachowań agresywnych dzieci doświadczają na korytarzu (60%), następnie na boisku (42,50%), w klasie (5%) i szatni (2,5%).

Pytanie nr 5: Czy byłeś ofiarą któregoś z powyższych zachowań?

75% badanych uczniów odpowiedziało, że **nie** doświadczyło przemocowych zachowań ze strony rówieśników, 20% dzieci odpowiedziało, że zdarzyło się, że byli ofiarami zachowań wymienionych w pytaniu nr 4 zaś 5% dzieci było ofiarą przemocowych zachowań ze strony kolegów.

Pytanie nr 6. Czy zdarzyło Ci się, że nie chciałeś przyjść do szkoły, bo bałeś się, że spotka Cię przykrość?

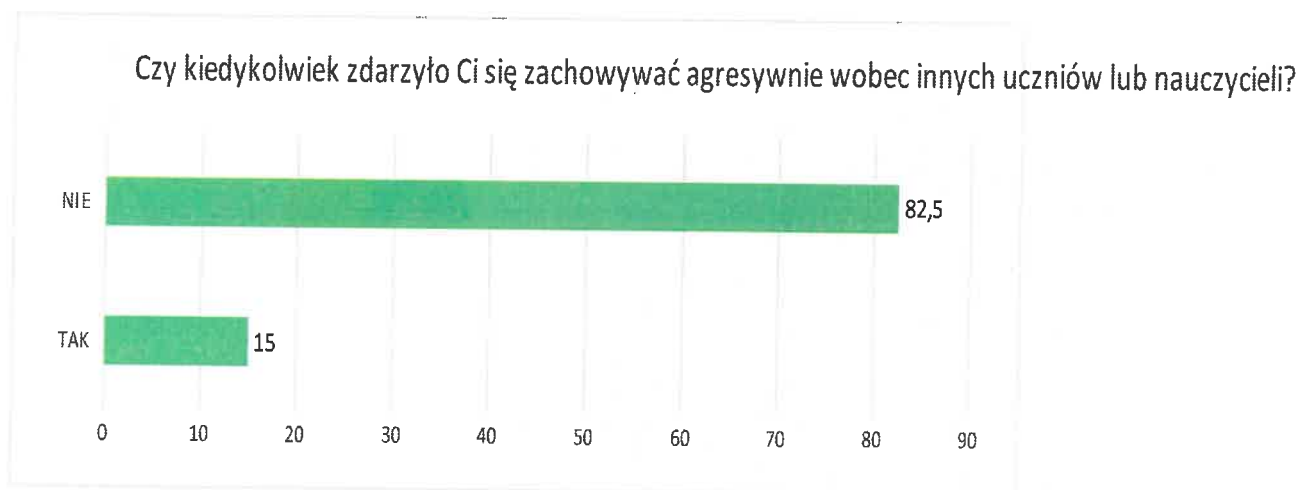
Tu przeważała odpowiedź negatywna która stanowiła 70% natomiast 30% dzieci udzieliło odpowiedzi pozytywnej.

Czy zdarzyło Ci się, że nie chciałeś przyjść do szkoły, bo bałeś się, że spotka Cię przykreść?

Pytanie nr 7. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się zachowywać agresywnie wobec innych uczniów lub nauczycieli?

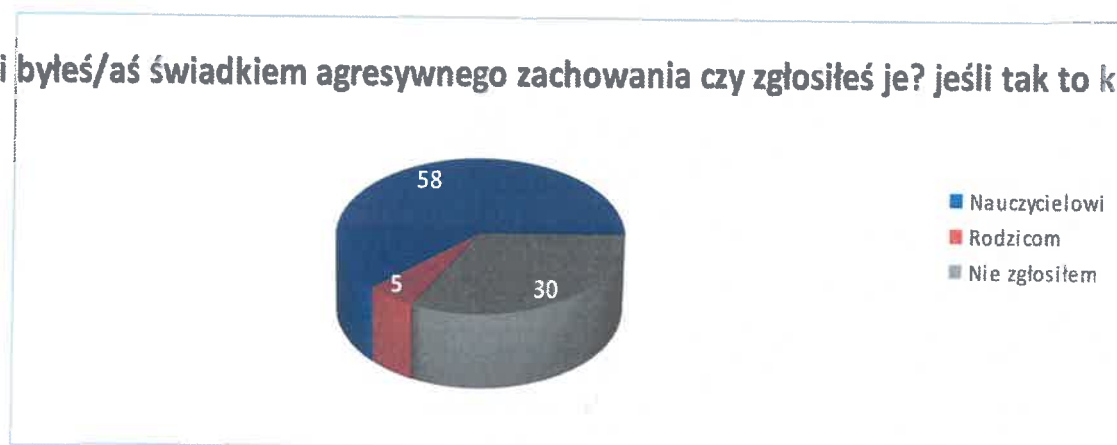
82,50 % ankietowanych odpowiedziało, że nie zdarzyło im się zachowywać agresywnie wobec innych uczniów lub nauczycieli natomiast 15% dzieci udzieliło pozytywnej odpowiedzi.

Pytanie nr 8. Jeśli byłeś/aś świadkiem agresywnego zachowania czy zgłosiłeś je? Jeśli tak to komu?

Większości dzieci zaznaczyła odpowiedź, że zgłosiło ten fakt nauczycielowi (58%), 5% zgłosiło rodzicom natomiast 30% zaznaczyło „nie zgłosiłem”.

Jeśli byłeś/aś świadkiem agresywnego zachowania czy zgłosiłeś je? jeśli tak to komu?

Pytanie nr 9. Czy gdyby spotkała Cię jakaś przykra sytuacja zgłosiłbyś się do kogoś o pomoc?

Jeżeli tak, do kogo?

Większość zaznaczyła „tak, nauczyciela” (57,50%) i „tak, do rodziców” (37,50%), pozostałe odpowiedzi przedstawiały się następująco: 17,50% nie zgłosiliby do nikogo, 10% do kolegi a 5% do innej osoby, np. przyjaciółki, psychologa.

Po przeprowadzeniu diagnozy działania profilaktyczne na terenie gminy Świerżno powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.

Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, alkoholizmu, narkomanii zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach.

3.8. Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Świerżno.

mina Świerżno.

Mocne strony	Słabe strony
❖ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, ❖ funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ❖ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ❖ monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, ❖ wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, ❖ prowadzone działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,	❖ zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, ❖ brak aktualnej diagnozy przemocy domowej wśród mieszkańców oraz dzieci i młodzieży, ❖ wpływ pandemii, a przez to izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,
Szanse	Zagrożenia
❖ zmiana postaw społecznych, ❖ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, cyberprzemocy ❖ możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży, ❖ możliwość podnoszenia osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, ❖ ograniczenie skali występowania zjawiska przemocy domowej,	❖ przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej, ❖ możliwa niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, ❖ poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników, ❖ uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej,

Rozdział IV.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- ❖ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ❖ osób doznających przemocy domowej,
- ❖ osób stosujących przemoc domową,
- ❖ świadków przemocy domowej,
- ❖ służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział V.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030 są:

- ❖ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Świerznie
- ❖ Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie
- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerznie
- ❖ Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pom.
- ❖ Placówki oświatowe szczebla podstawowego
- ❖ Placówki ochrony zdrowia
- ❖ Sąd Rejonowy w Kamieniu Pom.
- ❖ Organizacje pozarządowe

Partnerami w realizacji działań są:

- ❖ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- ❖ Prokuratura Rejonowa w Kamieniu Pom.
- ❖ Specjaliści: psycholog, terapeuta, prawnik
- ❖ Kuratorzy sądowi
- ❖ Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Rozdział VI.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030 jest:

Zmaksymalizowanie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali powstawania tego zjawiska, poprzez prowadzenie działań interwencyjnych oraz profilaktycznych na terenie gminy Świerzno.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Cel szczegółowy:	Udzielenie pomocy oraz wsparcia osobom doznającym przemocy domowej
Kierunki działań:	• prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej, • realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, • prowadzenie działań interwencyjnych w przemocy domowej, • powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, • zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, • monitorowanie sytuacji osób, rodzin dotkniętych przemocą domową, • diagnozowanie problemu zjawiska przemocy domowej, • zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, • prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych w szczególności do: • dzieci, • kobiet, • osób starszych, • osób niepełnosprawnych, • realizowanie programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej,
Termin realizacji:	2024-2030
Wskaźniki:	• liczba założonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”, • liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a w tym: • kobiety, • mężczyźni, • osoby niepełnosprawne,

	• dzieci (dziewczynki, chłopcy), • osoby starsze, • liczba osób doznających przemocy domowej, a w tym: • kobiety, • mężczyźni, • osoby niepełnosprawne, • dzieci, • osoby starsze, • liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z punktów konsultacyjnych, a w tym przez: • kobiety, • mężczyzn, • osoby niepełnosprawne, • dzieci (dziewczynki, chłopcy), • osoby starsze. • liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad, • liczba osób korzystająca z poradnictwa, a w tym przez: • kobiety, • mężczyzn, • osoby niepełnosprawne, • dzieci (dziewczynki, chłopcy), • osoby starsze. • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba zorganizowanych programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej, • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia, • liczba rodzin, osób objętych monitoringiem w trakcie procedury NK oraz po jej zakończeniu, • liczba sporządzonych diagnoz, ekspertyz, ewaluacji, badań ankietowych,
Cel szczegółowy:	Oddziaływanie na osoby stosujące oraz podejrzane o przemoc domową
Kierunki działań:	• kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym, • przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, • informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową, • kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
Termin realizacji:	2024-2030
Wskaźniki:	• liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych, • liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz w programie psychologiczno-terapeutycznych, • liczba przeprowadzonych rozmów,

	• liczba osób korzystająca z rozmów, • liczba skierowanych wniosków do GKRPA,
Cel szczegółowy:	Działalność profilaktyczna w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
Kierunki działań:	• prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, a także przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, • organizowanie spotkań, wywiadówek dla rodziców w celu poszerzenia wiedzy na temat skutków związanych ze stosowaniem przemocy domowej, • organizowanie działań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej, w tym także dla seniorów, • uczestnictwo w lokalnych kampaniach społecznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy (np. w postaci ulotek), • zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w lokalnych mediach,
Termin realizacji:	2024-2030
Wskaźniki:	• liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców, • liczba rodziców biorąca udział w spotkaniach, pogadankach profilaktycznych, • liczba działań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej, w tym także do seniorów (np. festyny rodzinne), • liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, • liczba przeprowadzonych programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, • liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach, warsztatach profilaktycznych.
Cel szczegółowy:	Rozwijanie umiejętności pracowników realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
Kierunki działań:	• organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy, • zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej, cyberprzemocy dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych
Termin realizacji:	2024-2030
Wskaźniki:	• liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, • liczba osób biorąca udział w szkoleniach,

Rozdział VII.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 – 2030

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane informacje zostaną włączone do rocznego sprawozdania z realizacji Programu, a następnie zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Monitoring będzie prowadzony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie na podstawie uzyskanych informacji od realizatorów Programu. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia następnego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie do dnia 31 marca następnego roku przedkłada Wójtowi sprawozdanie z realizacji Programu.

Zakładane rezultaty:

- zapewnione poradnictwo specjalistyczne,
- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie wiedzy wśród dzieci i młodzieży na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- zwiększenie wiedzy wśród rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej u osób pracujących w wyżej wymienionym obszarze.

Rozdział VIII.

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Świerzno na lata 2024 - 2030

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu ze środków własnych Gminy Świerzno, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł.